

Anonymizované znenie

Preklad

C-339/20 – 1

Vec C-339/20

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

24. júl 2020

Vnútroštátny súd:

Cour de cassation (Francúzsko)

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

1. apríl 2020

Navrhovateľ v konaní o oprávnom prostriedku:

VD

[omissis]

FRANCÚZSKA REPUBLIKA

[omissis]

ROZSUDOK COUR DE CASSATION (KASAČNÝ SÚD, FRANCÚZSKO), TRESTNÝ SENÁT

Z 1. APRÍLA 2020

VD podal kasačný opravný prostriedok proti rozsudku č. 10 vydanému 2. oddelením vyšetrovacieho senátu Cour d'appel de Paris (Odvolací Súd Paríž, Francúzsko) dňa 20. decembra 2018, ktorý v rámci trestného stíhania vedeného voči nemu vo veci trestného činu obchodovania s využitím dôverných informácií a trestného činu legalizácie príjmov z trestnej činnosti rozhodol o jeho návrhu na určenie neplatnosti procesných úkonov.

[omissis] [omissis] [procesné okolnosti]

Skutkový stav a konanie

- 1 [omissis] [úvodný text]
- 2 Uznesením z 22. mája 2014 bolo začaté trestné stíhanie vo veci skutkov kvalifikovaných ako trestný čin obchodovania s využitím dôverných informácií a trestný čin podielníctva.
- 3 Toto trestné stíhanie bolo rozšírené na základe prvého dodatočného uznesenia zo 14. novembra 2014 a vzťahovalo sa na trestné činy kvalifikované ako obchodovanie s využitím dôverných informácií, napomáhanie a navádzanie, ako aj podielníctvo na týchto trestných činoch. V nadväznosti na oznámenie generálneho tajomníka Autorité des marchés financiers (AMF) (Úrad pre finančné trhy, Francúzsko) z 23. a 25. septembra 2015, spolu s ktorým boli zaslané dôkazy získané vyšetrovaním tohto nezávislého verejného orgánu, obsahujúce najmä osobné údaje týkajúce sa používania telefónnych liniek, bolo trestné stíhanie rozšírené na základe troch dodatočných uznesení z 29. septembra a 22. decembra 2015 a následne z 23. novembra 2016 v súvislosti s cennými papiermi spoločností CGG, Airgas a Air Liquide alebo akýmikoľvek ďalšími s nimi spojenými finančnými nástrojmi a vzťahovalo sa na rovnaké trestné činy a trestné činy kvalifikované ako napomáhanie a navádzanie, korupcia a legalizácia príjmov z trestnej činnosti.
- 4 Dňa 22. decembra 2015 bolo nariadené oddelenie trestného stíhania pre skutky týkajúce sa cenných papierov spoločností CGG a Airgas a následne 20. apríla 2017 iba pre skutky týkajúce sa cenných papierov spoločnosti CGG.

- 5 VD, ktorý bol 10. marca 2017 obvinený pre skutky týkajúce sa týchto cenných papierov a naplňajúce skutkovú podstatu trestného činu obchodovania s využitím dôverných informácií a trestného činu legalizácie príjmov z trestnej činnosti, podal 5. septembra 2017 námietku neplatnosti a 19. októbra 2018 dve vyjadrenia k neplatnosti procesných úkonov.

O prvom kasačnom dôvode

[omissis]

- 6 [omissis].

- 7 [omissis]

[omissis]

- 8 [omissis]

- 9 [omissis] *[Dôvod založený na protiústavnosti článku L.465-1 Code monétaire et financier (francúzsky menový a finančný zákonník), ktorý Cour de cassation vyhlásil za bezpredmetný]*

O druhom a treťom kasačnom dôvode

[omissis]

- 10 [omissis]

- 11 [omissis]

[omissis] [omissis]

- 12 [omissis]

- 13 [omissis]

[omissis]

- 14 [omissis]

- 15 [omissis] [omissis] *[Dôvody založené na porušení článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach, vnútroštátnych ustanovení, na nedostatku odôvodnenia a neexistencii právneho základu, ktoré sa týkajú chýbajúcich dôkazov z prvého trestného stíhania v spise a ktoré Cour de cassation zamietol]*

O štvrtom kasačnom dôvodeZnenie kasačného dôvodu

- 16 Kasačný dôvod je založený na porušení článku 6 ods. 1 a článku 8 Európskeho dohovoru o ľudských právach, článkov 7, 8, 11 a 52 Charty základných práv Európskej únie, článku 15 ods. 1 smernice 2002/58/ES z 12. júla 2002, článku L. 621-10 Code monétaire et financier (menový a finančný zákonník), článkov L. 14-1 a R. 10-13-1 Code des postes et communications électroniques (francúzsky zákonník o poštách a elektronických komunikáciách), článku 112-4 Code pénal (trestný zákon), úvodného článku a článkov 591 a 593 tohto trestného zákona, na nedostatku odôvodnenia a neexistencii právneho základu.
- 17 Namieta napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom vyhlásil, že námietka nie je dôvodná a nie je potrebné vyhlásiť neplatnosť procesného dokumentu alebo úkonu, hoci:

„1/ po prvé, ak Súdny dvor Európskej únie rozhodol o nesúlade zákonného ustanovenia uplatniteľného na spor, vnútroštátny súd musí rozhodnúť v súlade s rozhodnutím o nesúlade; cour d'appel (odvolací súd) svojím konštatovaním, že „ustanovenia článku L. 621-10 sa nezdajú byť v rozpore s článkom 15 ods. 1 smernice 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúcej sa spracovávaní osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií“, v situácii, keď mal uplatniť nesúlad článku L. 621-10 Code monétaire et financier (menový a finančný zákonník), porušil vyššie uvedené predpisy;

2/ po druhé a v každom prípade každý rozsudok alebo rozhodnutie musí obsahovať dôvody spôsobilé odôvodniť rozhodnutie v ňom uvedené, pričom nedostatočnosť dôvodov sa rovná nedostatku odôvodnenia; tým, že súd konajúci vo veci samej vychádzal pri zamietnutí námietky neplatnosti, ktorú podal VD, z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 2. októbra 2018 bez toho, aby uviedol, v akom rozsahu ním citovaná a použitá judikatúra vylučuje uplatnenie rozhodnutia o nesúlade článku L. 621-10 Code monétaire et financier (menový a finančný zákonník) v prejednávanej veci, nerešpektoval zmysel a rozsah vyššie uvedených predpisov.“

Odpoveď Cour de cassation (Kasačný súd)

- 18 Súd na účely zamietnutia námietky nesúladu článku L. 621-10 Code monétaire et financier (menový a finančný zákonník) a článku L. 34-1 Code des postes et communications électroniques (zákonník o poštách a elektronických komunikáciách) vzhľadom na požiadavky smernice 2002/58/ES z 12. júla 2002, vykladanej s prihliadnutím na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, najskôr pripomenul okolnosti, za akých boli získané osobné údaje týkajúce sa najmä VD, a následne uvádza, že článok L. 621-10 Code monétaire et financier (menový a finančný zákonník), ktorý vyhradzuje právomoc získavať údaje o pripojení oprávneným zamestnancom správneho orgánu podliehajúcim povinnosti

rešpektovania profesijného tajomstva, sa nezdá byť v rozpore s článkom 15 ods. 1 vyššie uvedenej smernice.

- 19 Súd konštatuje, že to isté platí aj v prípade ustanovení článku L.34-1 Code des postes et communications électroniques (zákoník o poštách a elektronických komunikáciách), a to z dôvodu obmedzení zavedených článkom R. 10-3 I tak pokiaľ ide o údaje, ktoré musia operátori uchovávať, ako aj o dĺžku ich uchovávania.
- 20 Súd zdôrazňuje, že článok 23 ods. 1 písm. h) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 596/2014 zo 16. apríla 2014 o zneužívaní trhu umožňuje vnútroštátnym orgánom požadovať, ak to umožňuje vnútroštátne právo, existujúce záznamy o prenose údajov, ktoré má telekomunikačný operátor, keď existuje dôvodné podozrenie, že došlo k porušeniu právnych predpisov, a keď takéto záznamy môžu byť dôležité na vyšetrenie porušenia článku 14 písm. a) alebo b), ktorý upravuje zákaz zapojiť sa alebo sa pokúsiť o zapojenie sa do obchodovania s využitím dôverných informácií, resp. zákaz odporúčať, aby sa iná osoba zapojila do obchodovania s využitím dôverných informácií, alebo navádzať inú osobu, aby sa zapojila do obchodovania s využitím dôverných informácií, alebo článku 15, ktorý upravuje zákaz manipulácie s trhom.
- 21 Súd z toho vyvodzuje záver, že z uplatnenia ustanovení, ktoré sú v súlade s európskym nariadením ako európskym právnym aktom so všeobecnou pôsobnosťou, ktorého všetky ustanovenia sú záväzné a priamo uplatniteľné v právnom poriadku členských štátov na všetky právne subjekty, nemôže vyplývať nijaká neplatnosť.
- 22 Navrhovateľ na podporu svojho návrhu na zrušenie napadnutého rozsudku v podstate tvrdí, že údaje boli získané na základe vyššie uvedených predpisov, ktoré upravujú všeobecné a nediferencované uchovávanie údajov, čím došlo k porušeniu uvedenej smernice 2002/58/ES, ako ju vykladá Súdny dvor Európskej únie, a že ustanovenia článku L. 621-10 Code monétaire et financier (menový a finančný zákoník) v znení zákona z 26. júla 2013 nestanovujú nijaké obmedzenie práva vyšetrovateľov AMF získať uchovávané údaje.
- 23 Generálny advokát dospel v tejto súvislosti k záveru, že je potrebné položiť Súdnemu dvoru Európskej únie dve otázky, z ktorých prvá sa týka súladu podmienok uchovávania osobných údajov o pripojení súkromnými operátormi a druhá sa týka podmienok prístupu AMF k týmto údajom, ktoré sú upravené uvedeným článkom L. 621-10 v znení platnom v danom čase, vzhľadom na ustanovenia nariadenia (EÚ) č. 596/2014 zo 16. apríla 2014 o zneužívaní trhu a povinnosti, ktoré z neho vyplývajú členským štátom, pričom ide o nariadenie, ktoré zrušilo smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES z 28. januára 2003 o obchodovaní s využitím dôverných informácií a o manipulácii s trhom.

- 24 Navrhovateľ odpovedá, že nie je potrebné položiť Súdnu dvoru prejudiciálnu otázku, keďže tento súd už jasne rozhodol o zmysle smernice 2002/58/ES z 12. júla 2002.
- 25 Preskúmanie kasačného dôvodu si vyžaduje odlišiť podmienky prístupu k údajom o pripojení od podmienok uchovávaní týchto údajov.

O prístupe k údajom o pripojení

- 26 Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozhodnutí Tele 2 Sverige z 21. decembra 2016 (spojené veci C-203/15 a C- 698/15) rozhodol, že článok 15 ods. 1 smernice 2002/58 v spojení s článkami 7, 8 a 11, ako aj s článkom 52 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že „bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá upravuje ochranu a bezpečnosť údajov o prenose dát a polohe..., ale tento prístup v rámci boja proti trestnej činnosti neobmedzuje len na účely boja proti závažnej trestnej činnosti, nepodmieňuje uvedený prístup predbežnému preskúmaniu zo strany súdu alebo nezávislého správneho orgánu a nevyžaduje, že predmetné údaje sa musia uchovávať na území Únie“ (bod 125).
- 27 Conseil constitutionnel (Ústavná rada, Francúzsko) rozhodnutím z 21. júla 2017 vyhlásila prvý odsek článku L. 621-10 Code monétaire et financier (menový a finančný zákonník) za protiústavný z dôvodu, že postup získania prístupu zo strany AMF, ako existoval v čase skutkových okolností, nie je v súlade s právom na ochranu súkromia, ktoré je chránené článkom 2 Déclaration des droits de l'homme et du citoyen (francúzska Deklarácia práv človeka a občana). Conseil constitutionnel (Ústavná rada) sa však domnievala, že okamžité zrušenie napadnutých ustanovení by malo zjavné neprimerané dôsledky, takže odložila toto zrušenie na 31. decembra 2018. Zákondarca vyvodil dôsledky z tohto vyhlásenia protiústavnosti a zákonom č. 2018-898 z 23. októbra 2018 doplnil nový článok L. 621-10-2, ktorý zaviedol vydanie predchádzajúceho povolenia iným nezávislým správnym orgánom, nazývaným „dozorný úradník pre žiadosti o prístup“, na akýkoľvek prístup vyšetrovateľov AMF k údajom o pripojení.
- 28 Vzhľadom na časový odklad účinkov rozhodnutia Conseil constitutionnel (Ústavná rada) je potrebné konštatovať, že z protiústavnosti právnych predpisov uplatniteľných v čase skutkových okolností veci samej nemožno vyvodit' nijakú neplatnosť. Naopak, hoci podľa článku L. 621-1 Code monétaire et financier (menový a finančný zákonník), tak v znení uplatniteľnom v čase sporných aktov, ako aj v jeho súčasnom znení, je AMF „nezávislým verejným orgánom“, možnosť jeho vyšetrovateľov získať údaje o pripojení bez predchádzajúceho preskúmania zo strany súdu alebo nezávislého správneho orgánu nebola v súlade s požiadavkami stanovenými v článkoch 7, 8 a 11 Charty základných práv Európskej únie, ako ich vykladá Súdny dvor Európskej únie.

- 29 Jediná otázka, ktorá zostáva, sa týka možnosti odkladu dôsledkov protiústavnosti článku L. 621-10 Code monétaire et financier (menový a finančný zákonník) v čase.

O uchovávaní údajov o pripojení

- 30 Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozhodnutí Tele 2 Sverige z 21. decembra 2016 (spojené veci C-203/15 a C-698/15) rozhodol, že článok 15 ods. 1 smernice 2002/58 v spojení s článkami 7, 8 a 11, ako aj s článkom 52 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že „*bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely boja proti trestnej činnosti stanovuje všeobecné a nediferencované uchovávanie všetkých údajov o prenose dát a polohe všetkých účastníkov a registrovaných užívateľov, týkajúce sa všetkých prostriedkov elektronickej komunikácie*“ (bod 112).
- 31 V prejednávanej veci realizoval prístup k uchovávaným údajom AMF, ktorý mal podozrenie na obchodovanie s využitím dôverných informácií a na zneužívanie trhu, ktoré bolo možné kvalifikovať ako viacero závažných trestných činov, a na účely účinnosti svojho vyšetrovania potreboval krížovo skontrolovať rôzne údaje uchovávané počas určitého časového obdobia s cieľom odhaliť dôverné informácie medzi viacerými účastníkmi, ktoré odhalili existenciu protiprávných postupov v danej oblasti.
- 32 Tieto vyšetrovania vedené AMF zodpovedajú povinnostiam, ktoré členským štátom ukladá smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES z 28. januára 2003 o obchodovaní s využitím dôverných informácií a o manipulácii s trhom (zneužívanie trhu), ktorá im ukladá povinnosť určiť jeden správny orgán, ktorého právomoci definované v článku 12 ods. 2 písm. d) zahŕňajú právomoc žiadať „*existujúce telefónne záznamy a existujúce záznamy o prenose údajov*“.
- 33 Nariadenie (EÚ) č. 596/2014 zo 16. apríla 2014 o zneužívaní trhu, ktoré od 3. júla 2016 nahradilo uvedenú smernicu, zakotvuje, ako sa uvádza v jeho predmete definovanom v článku 1, „*spoločný regulačný rámec týkajúci sa obchodovania s využitím dôverných informácií, neoprávneného zverejnenia dôverných informácií a manipulácie s trhom...*, ako aj opatrení na zabránenie zneužívaniu trhu s cieľom zaistiť integritu finančných trhov v Únii a zvýšiť ochranu investorov a ich dôveru v tieto trhy“.
- 34 Toto nariadenie vo svojom článku 23 ods. 2 písm. g) a h) stanovuje, že príslušný orgán môže požadovať existujúce záznamy telefonických konverzácií, záznamy elektronickej komunikácie alebo záznamy o prenose údajov, ktoré má k dispozícii investičná spoločnosť, úverová inštitúcia alebo finančná inštitúcia.
- 35 Môže tiež, ak to umožňuje vnútroštátne právo, požadovať existujúce záznamy o prenose údajov, ktoré má telekomunikačný operátor, keď existuje dôvodné podozrenie, že došlo k porušeniu právnych predpisov, a keď takéto záznamy môžu byť dôležité na vyšetrovanie porušenia článku 14 písm. a) alebo b), ktorý sa týka

obchodovania s využitím dôverných informácií a zverejňovania dôverných informácií, alebo článku 15, ktorý sa týka manipulácie s trhom.

- 36 Toto nariadenie tiež zdôrazňuje (odôvodnenie 65), že tieto údaje o pripojení predstavujú dôležité, a niekedy jediné dôkazy pre odhalenie a dokázanie existencie obchodovania s využitím dôverných informácií a manipulácie s trhom, keďže umožňujú preukázať totožnosť osoby zodpovednej za šírenie nepravdivých alebo zavádzajúcich informácií alebo skutočnosť, že osoby boli v určitej dobe v kontakte a že existuje vzťah medzi dvomi alebo viacerými osobami.
- 37 S poukázaním na skutočnosť, že výkon takýchto právomocí môže predstavovať vážny zásah do práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, obydlia a komunikácie, ukladá členským štátom povinnosť zaviesť primerané a účinné záruky proti akémukoľvek zneužitiu, s obmedzením uvedených právomocí iba na prípady, keď sú potrebné na riadne vyšetrovanie závažných prípadov, ak v členských štátoch neexistujú rovnocenné prostriedky na účinné dosiahnutie rovnakého výsledku, z čoho vyplýva, že niektoré prípady zneužívania trhu dotknuté týmto nariadením sa majú považovať za závažné porušenia (odôvodnenie 66).
- 38 V prejednávanej veci boli dôverné informácie, ktoré mohli predstavovať vecný prvok protiprávnych postupov, v zásade ústne a tajné.
- 39 Vzniká teda otázka, ako sa má zosúladiť článok 15 ods. 1 smernice 2002/58 v spojení s článkami 7, 8 a 11 Charty základných práv Európskej únie s požiadavkami stanovenými vo vyššie uvedených ustanoveniach smernice 2003/6 a nariadenia 596/2014.
- 40 Pokiaľ ide o odpoveď na takúto otázku, existujúca judikatúra zdá sa neposkytuje potrebné objasnenie v tomto úplne novom právnom a skutkovom rámci, takže sa nedá povedať, že by správne uplatňovanie práva Únie neponechávalo priestor pre akékoľvek rozumné pochybnosti. V dôsledku toho je potrebné obrátiť sa na Súdny dvor.
- 41 Pre prípad, že by Súdny dvor poskytol takú odpoveď, ktorá by viedla Cour de cassation (Kasačný súd) ku konštatovaniu, že francúzska právna úprava v oblasti uchovávanía údajov o pripojení nie je v súlade s právom Únie, je vhodné položiť otázku, či je možné dočasne zachovať účinky tejto právnej úpravy s cieľom zamedziť vzniku právnej neistoty a umožniť, aby sa predtým zozbierané a uchovávané údaje použili na jeden z cieľov sledovaných touto právnou úpravou.
- 42 Je tiež potrebné položiť Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálne otázky uvedené vo výroku.

Z TÝCHTO DÔVODOV Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko):

[omissis] [zamietnutie druhého a tretieho kasačného dôvodu]

[omissis] [vyhlásenie prvého kasačného dôvodu za bezpredmetný]

PREDKLADÁ Súdnemu dvoru Európskej únie tieto otázky:

1. Vyplýva z článku 12 ods. 2 písm. a) a d) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES z 28. januára 2003 o obchodovaní s využitím dôverných informácií a o manipulácii s trhom, ako aj z článku 23 ods. 2 písm. g) a h) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 596/2014 zo 16. apríla 2014 o zneužívaní trhu, ktoré s účinnosťou od 3. júla 2016 nahradilo uvedenú smernicu, s prihliadnutím na odôvodnenie 65 tohto nariadenia, vzhľadom na tajnú povahu vymieňaných informácií a širokú verejnosť, ktorá môže byť potenciálne dotknutá, možnosť vnútroštátneho zákonodarcu uložiť prevádzkovateľom služieb elektronickej komunikácie povinnosť dočasného, ale všeobecného uchovávanía údajov o pripojení s cieľom umožniť správne mu orgánu spomenutému v článku 11 smernice a v článku 22 nariadenia, aby v prípade, keď sa vo vzťahu k určitým osobám objaví dôvodné podozrenie, že sú zapojené do obchodovania s využitím dôverných informácií alebo do manipulácie s trhom, mohol požadovať od operátora existujúce záznamy o prenose údajov, keď existuje dôvodné podozrenie, že tieto záznamy súvisiace s predmetom vyšetrovania môžu byť dôležité pre preukázanie existencie porušenia, a to najmä tým, že umožňujú sledovať kontakty, ktoré dotknuté osoby nadväzovali ešte pred tým, ako sa objavili podozrenia?

2. V prípade, že by Súdny dvor poskytol takú odpoveď, ktorá by viedla Cour de cassation (Kasačný súd) ku konštatovaniu, že francúzska právna úprava v oblasti uchovávanía údajov o pripojení nie je v súlade s právom Únie, je možné dočasne zachovať účinky tejto právnej úpravy s cieľom zamedziť vzniku právnej neistoty a umožniť, aby sa predtým zozbierané a uchovávané údaje použili na jeden z cieľov sledovaných touto právnou úpravou?

3. Môže vnútroštátny súd dočasne zachovať účinky právnej úpravy, ktorá umožňuje zamestnancom nezávislého správneho orgánu povereného vyšetrovaním vo veciach zneužívania trhu získať údaje o pripojení bez predchádzajúceho preskúmania zo strany súdu alebo nezávislého správneho orgánu?

[omissis] *[prerušuje konanie o štvrtom kasačnom dôvode]*

[omissis]